

## РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ПОТЕНЦІАЛІВ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

**Н.О.ЛАНЬКО**

*Україна, Чернігів, Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені  
К.Д. Ушинського*

У національній доктрині розвитку освіти у ХХІ столітті зазначено: «Головна мета української системи освіти – створити умови для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина України. Стійкий пізнавальний інтерес є основою всієї навчально-виховної роботи з дітьми, запорукою розвитку творчої активності. Важливо у початковій школі збудити пізнавальну, творчу активність учнів, що стане фундаментом розвитку творчого потенціалу особистості. В.О. Сухомлинський зазначав: «Нехай у школі панують яскрава думка, живе слово і творчість дитини. На цих трьох китах повинен стояти весь зміст, весь характер духовного життя, розумового розвитку школярів» [7, с.342-343]. Вирішенню поставлених завдань допомагає реалізація інноваційних наукових проектів «Прикладна інформатика», науковий керівник якого Журавльова Л.А., к. т. н., доцент, академічний директор Центру ІТС та «Школа життєвого успіху», автор і керівник якого Максютя Н.Д., голова Всеукраїнського благодійного фонду «Освіта України», науковий керівник – Кириленко С.В., к. п. н., доцент, начальник відділу моніторингу освітньої діяльності Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОНМС України.

Творчо працюючи з реалізації даних інноваційних проектів, ряд педагогічних колективів області протягом трьох років стали дипломантами Міжнародних освітніх виставок «Сучасна освіта в Україні». Це Ріпкинська ЗОШ І-ІІІ ст. №2 Ріпкинського району (директор Лебедко С.А.), Куликівська ЗОШ І-ІІІ ст. Куликівської районної ради (директор Труш О.М.), Чернігівський колегіум №11 Чернігівської міської ради (директор Рубан С.В.), Чернігівська ЗОШ І-ІІІ ст. №27 Чернігівської міської ради (директор Піун О.П.), Ріпкинський ДНЗ «Веселка» (завідувачка Грищенко Л. В.), Бобровицька ЗОШ І-ІІІ ст. №1 Бобровицької районної ради (директор Ралко В.М.), Чернігівська ЗОШ І-ІІІ ст. №35 Чернігівської міської ради (директор Ховрич Н.Я), Чернігівський ліцей №32 Чернігівської міської ради (директор Тарасюк Л.В.), Остерська гімназія Козелецької районної ради (директор Бондар А.П.), Ріпкинська гімназія Ріпкинської районної ради (директор Корж Н.М.), Бобровицька гімназія Бобровицької районної ради (директор Литвин Т.М.), Прилуцька гімназія №5 Прилуцької міської ради (директор Бурлаку Н.О.). Розпочали роботу за вказаними проектами Борзнянська гімназія ім. Пантелеймона Куліша Борзнянської районної ради (директор Рябоштанова А.С.), Прилуцький дитячий будинок інтернатного типу для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (завідувачка ДНЗ Гусаченко С.В.) та Ріпкинський ДНЗ «Веселка» (завідувачка Грищенко Л.В.). З досвіду роботи освітян Чернігівщини за даними проектами видано два спецвипуски всеукраїнського журналу «Світ виховання» №6, 2010 та №1, 2012.

Досвід роботи в Чернігівській області за даними проектами дає можливість робити висновки про те, що вони можуть бути реалізовані, починаючи з дошкілля і до старшої школи. Набутим досвідом роботи освітяни Чернігівщини ділились на XV Міжнародній виставці «Сучасна освіта України – 2012» в Українському домі у м. Києві та на III Міжнародній виставці «Заклади освіти - 2012» 1-3 березня 2012 р. у виставковому центрі «КиївЕкспоПлаза». Учасники виставкових заходів були нагороджені Почесними дипломами за плідну науково-педагогічну діяльність з інноваційної модернізації освіти.

Для роботи за даними проектами в першу чергу необхідно підготувати педагогів. Проте не достатньо лише засвоювати нові знання, важливо їх уміло використовувати в практичній діяльності. Доля технологічних інновацій безпосередньо залежить від становлення педагога, оскільки особа вчителя і його світоглядні установки впливають безпосередньо на освітній процес. У ході впровадження проектів проводиться дієва співпраця ЧОШПО імені К.Д. Ушинського з авторами і науковими керівниками проектів, із закладами освіти, які впроваджують інноваційні проекти. Систематично проводяться настановчі, науково-практичні семінари, науково-практичні

конференції, майстер-класи, індивідуальні консультації. Здійснюється підбір літератури, співпраця з науковцями, керівниками, партнерами проєктів, рецензування матеріалів з досвіду роботи, проведення експериментальної роботи, допомога у підготовці статей до друку, сприяння участі в регіональних та всеукраїнських виставках. «Щоб розв'язати проблему творчо, ви мусите відкрити новий шлях, знайти нові точки зіткнення, виявити нові зв'язки. Для цього вам потрібно зламати стереотипні схеми» [3, с.193]. Процес інтеграції у міжнародний єдиний освітній простір вимагає знання іноземної мови, зокрема, англійської на високому рівні в поєднанні з володінням новими інформаційними технологіями. При цьому стиль навчання трансформується. Першорядного значення набуває не стільки знання окремих фактів, скільки уміння здобувати, переробляти і використовувати інформацію. Важливо не просто засвоєння знань, а уміння їх творчо застосовувати для отримання нового знання. В. Кремень зазначає, що раніше давали знання про мови, викладали граматику іноземної мови, але не вчили самої мови, «тобто вивчення іноземної мови не ставило за мету практичне володіння мовою», що аналогічні недоліки були й у вивченні інших предметів. «Усе це набуває особливої загрози в умовах, коли людство рухається до нової якості суспільного розвитку – суспільства знань» [5, 11].

Комп'ютер дає можливість індивідуалізації процесу вивчення іноземної мови: учень може відповідно до своїх можливостей подумати, виправити помилку, при потребі отримати необхідну допомогу з боку педагога. У ході занять учні отримують позитивне заохочення. Застосування комп'ютера у процесі формування умінь робить позитивний вплив, бо воно включене в особистісно-орієнтовану, гуманістичну модель навчання, в якій формування умінь виступає не метою, а засобом розвитку особистості. Учитель у цьому випадку виступає у ролі організатора і керівника самостійної роботи учнів. «Усе найважливіше дитина засвоює через діяльність» [3, с.231]. Працюючи за проєктами «Прикладна інформатика» та «Школа життєвого успіху», педагог створює умови для реалізації пізнавальної діяльності учнів, мобілізуючи і стимулюючи її, коректує і надає допомогу, оцінює результати, організує навчально-пізнавальні дії. У проєкті «Прикладна інформатика», на нашу думку, можна виявити такі напрями використання комп'ютерів: комп'ютер як об'єкт вивчення; комп'ютер як засіб навчання; комп'ютер як складова частина системи організації навчальної діяльності (у тандемі з процесом вивчення англійської мови); комп'ютер як елемент методики досліджень (наприклад, при виконанні тематичних навчальних проєктів).

Позитивним є те, що позакласна робота за даними проєктами дає можливість дітям та юнацтву здобувати знання, поглиблювати вміння і навички за інтересами, забезпечує потреби особистості у творчій самореалізації та організації змістовного дозвілля. Уведення нової методики спричиняє перегляд програми і зміну ролі педагога. Педагоги і батьки повинні керуватися твердженням В. Сухомлинського про те, що у природі немає дитини безталанної, ні на що не здатної. На виховання обдарованої дитини і спрямовані розглядувані проєкти.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття) // Освіта. – 1993. – №44–46. – 62 с.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
3. Драйден Гордон, Вос Джаннетт. Революція в навчанні. Переклад Мирослави Олійник. – Львів, 2005. – 541 с.
4. Журавльова Л.А. Проєкт «Прикладна інформатика» // «Світ виховання». – 2009. – №2 (33). – С.16-20.
5. Кремень В. Якісна освіта: вимоги XXI століття. // «Відкритий урок. Плеяди». – 2007. – №1. – С.10-14.
6. Савченко О.Я. Виховний потенціал початкової освіти. – К: СПД Богданова А. М., 2009. – 226 с.
7. Сухомлинський В.О.. Вибрані твори в 5 томах. – К., 1977